

ГЕНЕЗА ЕКОНОМІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ЩОДО ГОСПОДАРЧИХ ІНТЕРЕСІВ ВІД ПЕРВІСНОЇ ДОБИ ДО ЕТАПУ ФОРМУВАННЯ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ

*В. Л. Смесова, к. е. н., доцент, ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний
університет» smesova_vl@ukr.net*

Методологія дослідження. Результати роботи були отримані шляхом використання методів: наукової абстракції, аналізу, синтезу, дедукції – при дослідженні трактувань вченими економічних інтересів; порівняльно-історичного, історико-генетичного, хронологічного дослідження – при порівнянні інтересів господарства в первісну епоху та період формування світових цивілізацій, виявленні протиріч та чинників інтересів, виділенні еволюційних етапів формування та реалізації господарчих інтересів; міждисциплінарного підходу – при дослідженні сутності та чинників формування особистих та загальних інтересів, мотиваційної поведінки людини; системного методу – при дослідженні економічних інтересів як елемента системи інтересів людини суспільства; взаємозв'язків між потребами, інтересами, мотивами діяльності людини.

Результати. Виявлено природу інтересів на кожному окремому відрізку розвитку господарських відносин. Обґрунтовано своєрідність та чинники формування економічних інтересів, мотиви здійснення людиною господарської діяльності, що дозволяє встановити єдність, цілісність та глибину усієї системи інтересів національного господарства.

З'ясовано відмінності та протиріччя між економічними інтересами на різних господарських стадіях еволюції суспільства та людини. Виокремлено об'єктів та суб'єктів економічних інтересів, мета і результати їх реалізації, інструменти регулювання та характер прояву.

Здійснено узагальнення уявлень щодо економічних інтересів протягом еволюції етапів людського суспільства від первісної доби до етапу формування світових цивілізацій в процесі генезису теорії економічних інтересів.

Новизна. Виявлено систему взаємозв'язків та протиріч між економічними інтересами суб'єктів національного господарства та основними тенденціями розвитку господарства в процесі його еволюції. Запропоновано авторське бачення теоретичних напрацювань філософів та вчених щодо суті та природи інтересів господарства на етапі становлення теорії економічних інтересів.

Практична значущість. Використання результатів проведеного дослідження дозволяє поглибити систему економічних поглядів на процеси становлення, функціонування та розвиток системи економічних інтересів протягом господарської

еволюції, уточнити специфіку та підпорядкованість економічних інтересів суб'єктів національного господарства, причинно-наслідкові взаємозв'язки між ними.

Ключові слова: інтереси громади, загальні інтереси, особисті інтереси, приватні інтереси, мотиви, потреби, стимули, поведінка.

Література:

1. Галушка З. І. Модель людини в сучасній економічній теорії / З. І. Галушка // Економічна теорія. – 2012. – № 4. – С. 49–56.
Galushka Z. I. *Model lyidyny v suchasniy ekonomichniy teorii* [Model man in modern economic theory] / Z. I. Galushka // Ekonomichna teoriya. – 2012. – № 4. – P. 49–56.
2. Завгородня О. О. Мотиваційні засади інноваційної динаміки / О. О. Завгородня // Економічний вісник НГУ. – 2013. – № 2. – С. 38–47.
Zavgorodnia O. O. *Motivatsiyni zasady innovatsiynoi dynamiky* [Motivational speakers principles of innovation] / O. O. Zavgorodnia // Ekonomichnij visnik NGU. – 2013. – № 2. – P. 38–47.
3. Пилипенко Г. М. Методологічний потенціал сучасної економічної науки у дослідженні координації економічної діяльності суб'єктів / Г. М. Пилипенко // Економічний вісник НГУ. – 2013. – № 4. – С. 9–21.
Pilipenko G. M. *Metodologichnyu potentsial suchasnoi ekonomichnoi nauky u doslidzhenni koordynatsii ekonomichnoi diyalnosti subektiv* [Methodological potential of modern economic science in the study of coordination of economic activity] / G. M. Pilipenko // Ekonomichnij visnik NGU. – 2013. – № 4. – P. 9–21.
4. Діденко О. Теоретичне дослідження науково-методичних підходів до дослідження сутності поняття «економічний інтерес» / О. Діденко // Науковий вісник «Демократичне врядування». – 2013. – Вип. 12. – Режим доступу: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik12/fail/Didenko.pdf
Didenko O. *Teoretychne doslidzhennia naukovo-metodychnykh pidkhodiv do doslidzhennia sutnosti poniattia «ekonomichniy interes»* [Theoretical study of scientific and methodological approaches to the study of the essence of the concept of «economic interest»] / O. Didenko // Naukovij visnik «Demokratichne vriaduvannia». – 2013. – Vip. 12. – Rezhym dostupu: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik12/fail/Didenko.pdf
5. Крюкова І. О. Єдність та суперечність у системі економічних інтересів / І. О. Крюкова // Вчені записки. – 2010. – Вип. 12. – С. 37–42.
Kriukova I. O. *Ednist ta superechnist u systemi ekonomichnykh interesiv* [The unity and contradiction in the system of economic interests] / I. O. Kriukova // Vcheni zapysky. – 2010. – Vip. 12. – P. 37–42.
6. Новікова Н. Л. Системне дослідження гносеології економічних інтересів / Н. Л. Новікова // Бізнесінформ. – 2012. – №11. – С. 33–35.
Novikova N. L. *Systemne doslidzhennia gnoseologii ekonomichnykh interesiv* [Systematic study of epistemology economic interests] / N. L. Novikova // Biznesinform. – 2012. – №11. – P. 33–35.
7. Чернецова Н. С. Исследование сущности и роли интересов в процессе становления и развития экономической мысли / Н. С. Чернецова // Известия высших учебных заведений. Поволжский регион (Экономические науки. Управление в экономике). – 2014. – №1. – С. 63–74.
Chernetsova N. S. *Issledovanie sushchnosti i roli interesov v protsesse stanovleniya i razvitiya ekonomicheskoy mysli* [Study Essence and rolls interests in the process of Formation and Development ekonomicheskoy thoughts] / N. S. Chernetsova // Izvestiya vysshikh uchebnykh zavedeniy. Povolzhskiy region (Ekonomicheskije nauki. Upravlenie v ekonomike). – 2014. – №1. – P. 63–74.
8. Исраилова Э. А. Генезис и содержание экономических интересов России в условиях глобализации / Э. А. Исраилова // Terra Economicus. – 2014. – Вип. 12. – С. 224–227.
Israilova Je. A. *Genezis i sodержanie ekonomicheskikh interesov Rossii v usloviyakh globalizatsii* [Genesis and Content Economic interests of Russia in terms of globalization] / Je. A. Israilova // Terra Economicus. – 2014. – Vyp. 12. – P. 224–227.
9. Толковый словарь живого великорусского языка Владимира Даля // Режим доступу: <http://slovardalja.net/word.php?wordid=11718>
Tolkovyj slovar zhivago velikorusskogo yazyka Vladimira Dalja [Explanatory dictionary of a living language]

velykorusskoho Vladimir Dahl] // Rezhim dostupu: <http://slovardalja.net/word.php?wordid=11718>

10. Пратимокша-сутра, буддйський служебник / И. Минаев. – Записки императорской академии наук. – СПб. – Т. 9. – 1869. – 179 с. – Режим доступу: <http://padaread.com/?book=33903&pg=3>

Pratimoksha-sutra, buddiyskyy sluzhebnik [Pratymoksha Sutra, a Buddhist missal] / I. Minaev. – Zapiski imperatorskoy akademii nauk. – SPb. – Т. 9. – 1869. – 179 p. – Rezhim dostupu: <http://padaread.com/?book=33903&pg=3>

11. Тевидджа-сутра или сутра о познании вед / Режим доступу: <http://www.theosophy.ru/sutra/suturved.htm>

Teviddzha-sutra ili sutra o poznanii ved [Or Tevyddzha Sutra Sutra cognition of the Vedas] / Rezhim dostupu: <http://www.theosophy.ru/sutra/suturved.htm>

12. Законы Ману // Памятники литературы народов востока / Академия наук СССР. – М. : Институт востоковедения – Режим доступу: http://www.e-reading.club/bookreader.php/1013662/Zakony_Manu.html

Zakony Manu [Laws of Manu] // Pamyatniki literatury narodov vostoka / Akademiya nauk SSSR. – М. : Institut vostokovedeniya – Rezhim dostupu: http://www.e-reading.club/bookreader.php/1013662/Zakony_Manu.html

13. Артхашастра или наука политики // Под ред. В. И. Кальянова. – М. – Л. : Издательство Академии наук СССР. – 1959. – 798 с. – Режим доступу: <http://padaread.com/?book=49686&pg=3>

Artkhashastra ili nauka politiki [Arthasastra or science politics] // Pod red. V. I. Kal'janova. – М. – Л. : Izdatelstvo Akademii nauk SSSR. – 1959. – 798 p. – Rezhim dostupu: <http://padaread.com/?book=49686&pg=3>

14. Всемирная история экономической мысли / Под ред. В. Н. Черковец. – М. : Мысль. – Т. 1. – 1987. – 606 с.

Vsemirnaya istoriya ekonomicheskoy mysli [World History of Economic Thought] / Pod red. V. N. Cherkovets. – М. : Mysl. – Т. 1. – 1987. – 606 p.

15. Гесиод. Полное собрание текстов. Теогония. Труды и дни. Щит Геракла // Пер. В. В. Вересаева. – М. : Лабиринт. – 2001. – 256 с. – Режим доступу: http://az.lib.ru/w/weresaew_w_w/text_0300.shtml

Gesiod. Polnoe sobranie tekstov. Teogoniya. Trudy i dni. Shhit Gerakla [Hesiod. The full text of the meeting. Theogony. Works and Days. Shield of Heracles] // Per. V. V. Veresaeva. – М. : Labirint. – 2001. – 256 p. – Rezhim dostupu: http://az.lib.ru/w/weresaew_w_w/text_0300.shtml

16. Рассел Б. История западной философии и ее связи с политическими и социальными условиями от античности до наших дней: в 3-х кн. / Б. Рассел. – 2-е изд., исправл. – Новосибирск : Издательство Новосибирского университета, 1997. – 815 с.

Rassel B. *Istoriya zapadnoy filosofii i ee svyazi s politicheskimi i sotsialnymi usloviyami ot antichnosti do nashikh dnei: v 3-h kn.* [History of Western philosophy and its relation to political and social conditions from antiquity to the present day] / B. Rassel. – 2-e izd., ipravl. – Novosibirsk : Izdatelstvo Novosibirskogo universiteta, 1997. – 815 p.

17. Материалисты Древней Греции. Собрание текстов Гераклита, Демокрита и Эпикура / Под ред. М. А. Дынника. – М. : Государственное издательство политической литературы, 1955. – 236 с.

Materialisty Drevney Gretsii. Sobranie tekstov Geraklita, Demokrita i Epikura [Materialists of Ancient Greece. Collection of texts of Heraclitus, Democritus and Epicurus] / Pod red. M. A. Dynnika. – М. : Gosudarstvennoe izdatel'stvo politicheskoy literatury, 1955. – 236 p.

18. Платон. Держава / Платон. – К. : Основы, 2000. – 355 с.

Platon. Derzhava [Plato. State] / Platon. – К. : Osnovy, 2000. – 355 p.

19. Ксенофонт. Киропедия / Отв. редактор: С. Л. Утченко. – М. : Издательство «Наука», 1976. – Режим доступу: <http://ancientrome.ru/antlitrt/t.htm?a=1348497857>

Ksenofont. Kiropediya [Xenophon. Kyropedyya] / Otv. redaktor: S. L. Utchenko. – М. : Izdatelstvo «Nauka», 1976. – Rezhim dostupu: <http://ancientrome.ru/antlitrt/t.htm?a=1348497857>

20. Платон. Законы / Платон. – М. : Мысль, 1999. – 832 с.

Platon. Zakony [Plato. Laws] / Platon. – М. : Mysl, 1999. – 832 p.

21. Эспинас А.-В. История экономических учений / А.-В. Эспинас. – СПб. : ELIS, 1998. – 183 с.

- Jespinas A.-V. *Istoriya ekonomicheskikh ucheniy* [History of Economic Thought] / A.-V. Jespinas. – SPb. : ELIS, 1998. – 183 p.
22. Аристотель. Политика. Афинская политика / Аристотель. – М.: Мысль, 1997. – 459 с.
Aristotel. Politika. Afinskaya politika [Aristotle. Politics. Politics of Afyn] / Aristotel'. – М. : Mysl', 1997. – 459 p.
23. Катон М. П. Земледелие. (De agri cultura liber) / Отв. ред. И.И. Толстой. – Москва – Ленинград : Издательство Академии наук СССР, 1950. – 220 с.
 Katon M. P. *Zemledelie. (De agri cultura liber)* [Agriculture] / Otv. red. I.I. Tolstoy. – Moskva – Leningrad : Izdatelstvo Akademii nauk SSSR, 1950. – 220 p.
24. Варрон М. Т. Сельское хозяйство / Отв. ред. Крюгер О. О. – М.-Л. : Академии Наук СССР, 1963. – 220 с.
 Varron M. T. *Selskoe hozjajstvo* [Agriculture] / Otv. red. Krjuger O. O. – M.-L. : Akademii Nauk SSSR, 1963. – 220 p.
25. Библия. Книги Священного писания Ветхого и Нового Завета / М. : Российское библейское общество, 1994.
Bibliya. Knigi Svyashhennogo pisaniya Vetkhogo i Novogo Zaveta [Bible. Pysanyya Holy Books Old and New Testament] / М. : Rossijskoe bibleyskoe obshhestvo, 1994.
26. Козловски П. Общество и государство. Неизбежный дуализм / П. Козловски. – М. : Республика, 1998. – 368 с.
 Kozlovski P. *Obshchestvo i gosudarstvo. Neizbezhnyy dualizm* [Society and the state. Inevitable dualism] / P. Kozlovski. – М. : Respublika, 1998. – 368 p.
27. Аврелий Августин. О граде Божиим / А. Аврелий. – Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/Avrelij_Avgustin/o-grade-bozhem/1_11
 Avreliy Avgustin. *O grade Bozhiim* [City of God] / A. Avreliy. – Rezhim dostupu: http://azbyka.ru/otechnik/Avrelij_Avgustin/o-grade-bozhem/1_11